

A HTMT HÍREI**Lehetőségek a hidrogén kémiai úton történő tárolására – Laurency Gábor külső tag székfoglaló előadása**

Laurency Gábor külső tag 2023. szeptember 12-én megtartotta akadémiai székfoglalóját. Az előadásról szóló, képgalériával és videóval bővített összefoglaló. [...] Az emberiség növekvő energiaigénye, az üvegházhatást okozó szén-dioxid-kibocsátás létfontosságú csökkentése miatt új, megújuló energiaforrásokra és energiahordozókra van szükség. A nap- és szélenergia részesedése az energiatermelésben egyre növekszik, de e források időszakos jellege miatt a keletkező elektromos áram tárolása, illetve üzemanyaggá való átalakítása nélkülözhetetlen. [...] Laurency Gábor kutatásai során vizsgálta és kidolgozta a szén-dioxid hidrogénezésével és a keletkező hangyasav dehidrogénezésével történő kémiai hidrogéntárolás lehetőségeit. Mindezek alapján a rendszer ipari alkalmazásra került, a gyakorlatban használják...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Ókortörténeti előadássorozat az EME-ben: Molnár-Kovács Zsolt előadása

Az EME I. Szakosztályának szervezésében októberben, kolozsvári szakemberek bevonásával elkezdett ókortörténeti tematikájú előadássorozat márciustól folytatódik. A sorozat ötödik előadását 2024. március 18-án, hétfőn, 18 órai kezdettel Molnár-Kovács Zsolt régész, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem docense tartja az EME székházának előadótermében, az alábbi témáról: Hősök és lakomák. A lakoma intézménye a műkénéi világban és a Kárpát-medencében. [...] A prehellén államokról alkotott képünket egyfelől a homéroszi költemények sajátos világa, másfelől a krétai (később műkénéi) palotaépítészeti csodái határozzák meg. Kevésbé ismert, hogy a műkénéi államok társadalmi és szövetségi rendszerének egyik pillérét a lakoma intézménye jelentette...” Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

Előadás: A Termini magyar–magyar szótár és a külső régiók magyar nyelve

A Termini magyar–magyar szótárról tart előadást Benő Attila nyelvész, a BBTE Bölcsészettudományi Karának professzora, a Magyar és Általános Nyelvészeti Intézet tanszékvezetője 2024. március 19-én délután 17 órától az Erdélyi Múzeum-Egyesület székházában. A Termini Magyar Nyelvi Kutatóhálózatba tömörült határon túli és magyarországi kutatóállomásoknak kezdettől fogva egyik kiemelt kutatási témája volt a kisebbségi magyar nyelvváltozatok sajátos szókészletének gyűjtése, vizsgálata, elemzése...” Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

2024. évi EME Közgyűlés

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Elnöksége tisztelettel meghívja Önt az Egyesület éves közgyűlésére, amelyet Kolozsvárott tartunk a Protestáns Teológiai Intézet (Bocskai tér 13.) dísztermében 2024. április 6-án, szombaton de. 10 órai kezdettel...” Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG**Új határátkelőket terveznek a magyar-szerb határon**

Tervben van a Rösztke 3 határátkelőhely, de Tompánál is újabb átkelő kialakítását tervezi a magyar kormány, jelent meg a Magyar Közlöny hétfői számában. A Kormány számára a határátlépéssel járó várakozási idő csökkentése a gazdaság fejlesztése miatt prioritás. [...] A VMSZ kérésére az a döntés született, hogy a Rösztke-Horgos 2 kishatár-átkelőhely korlátozottról 24 órás nyitvatartásra áll át...” Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Százhuszonnyolc végzős diák részvételével indult el az MNT egyetemi felvételi-felkészítő programja

Egy hete kezdődött a Magyar Nemzeti Tanács ingyenes egyetemi felvételi-felkészítő programja, melynek megnyitóját online térben tartották meg. A felkészítőt immár tizenharmadik alkalommal szervezik meg, a diákok tizenhárom tantárgy közül választhattak kettőt, amelyek az egyetemi felvételihez szükségesek a számukra. A felkészítő órák online, tantermi és tábor formájában valósulnak meg, összesen 40 órában, június 29-ig. Varjú Potrebity Tatjana, az MNT Végrehajtó Bizottságának oktatásért felelős tagja elmondta, hogy a programon az idén 128 érettségiző magyar diák vesz részt Vajdaság egész területéről...” Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Vasagy Mária kisprózáinak bemutatója

Zomborban bemutatták Vasagy Mária legújabb, rövidtörténeteket tartalmazó könyvét, a Kövecseket. A mű a zEtna Kiadó gondozásában, a Vukáni Helikon sorozatban jelent meg. A Kövecsekben kicsiben jelenik meg mindaz, ami az író eddigi műveit jellemezte: családi mitológia, Közép- és Nyugat-Bácska sajátos miliője, a történelmi sorsfordulók zivatarában sodródó kisemberek sorsa, valamint az író egyedi világ- és lét értelmezése. [...] A zombori Magyar Polgári Kaszinó nagytermében megtartott könyvbemutatót a szerzővel Antalovics Péter, Beszédes István és Wilhelm József beszélgetett...” Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Antalovics Péter legújabb kötetét a szabadkai Népkörben is bemutatják

Antalovics Péter költő és újságíró legújabb, Magánbeszélgetés című kötetét március 12-én, kedden 18 órakor mutatják be a szabadkai Népkör Magyar Művelődési Központban. [...] Káich Katalin professzor emerita, az MTA külső köztestületének tagja mond köszöntőt, majd a kötetet Beke Ottó méltatja, a költő verseit pedig Szép Benedek, a Kosztolányi Dezső Tehetséggyongozó Gimnázium tanulója tolmácsolja, de közreműködnek még a szabadkai zeneiskola növendékei is...” Vajma.info: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Szörványvidéken Oktató Pedagógusok Konferenciája

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség március 1–3. között tartotta a Szörványvidéken Oktató Pedagógusok Konferenciáját a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán. A kétnapos konferenciát Színjátszás, bábozás a magyar nyelv fejlesztésére szörványvidéken címmel rendezték meg iskolában, óvodában és vasárnapi iskolában dolgozók számára. [...] A konferencián 20 tanár vett részt, akik többnyire vasárnapi iskolákban dolgoznak Szolyvától egészen Kőrösmezőig...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Cserniczkó István, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektora

Cserniczkó István, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektorával készült interjúban [...] elárulta, mi izgalmas és fontos történik épp ezekben a napokban a főiskolán: Aki azt hiszi, hogy egy felsőoktatási intézményben előfordulnak holt időszakok, amikor szinte semmi sem történik, az téved. [...] Új képzések elindításán dolgozunk, és mivel hamarosan el kell indítanunk a 2024-es felvételi kampányt, fontos, hogy ezt a munkát időben elvégezzük. Az alapképzés (BA/BSc) szintjén három, a mesterképzés (MA/MSc) szintjén pedig egy új képzést szeretnénk már most, idén tavasszal meghirdetni. Egyéb, strukturális átszervezések előkészítése is folyamatban van. [...] A hallgatók például jelezték, hogy a fakultatív nyelvoktatás keretében már most is választható és ingyenesen tanulható angol, ukrán, magyar, német és szlovák nyelv mellett szívesen tanulnának spanyolul vagy franciául is...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Akadályokba ütközik Erdélyben a családfakutatás, digitalizálniuk kellene az egyházaknak az anyakönyveket

Immár húsz éve foglalkozik családfák kutatásával a magyarországi Hidvéghy Norbert, akinek munkája okán bőven van tapasztalata az erdélyi családok múltjának feltérképezésével, hiszen rengeteg erdélyi szálat kell kibogoznia. A genealógus a felmerülő nehézségekről, megoldásokról, és a sikerekről, érdekességekről nyilatkozott a Krónikának. [...] Mint kiderült, előfordul a családfakutatásban, hogy az embereket az érdekli, milyen betegségben haltak meg az elődeik, [...] vagy az sokszor megesik, hogy terjeng a családban egy legenda, miszerint valamelyik ősi nemesi származású volt, és vissza szeretnék kutatni, hogy ez tényleg így van-e. [...] Ha az egész Kárpát-medencét, az összes trianoni utódállamot hasonlítom össze, Ukrajnában a legnehezebb a kutatás, utána pedig Romániában...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Néhány ok, amiért a tömbház lakók többsége nem ismeri a szomszédait

Egy friss statisztika szerint a tömbházban élő romániai lakosok 65 százaléka semennyire vagy szinte egyáltalán nem ismeri a szomszédait, és csak 8 százalék vallja azt, hogy jól ismeri a körülötte élőket. [...] Román Mónika pszichológust faggattuk a jelenség okairól, velejáírásokról, esetleges következményeiről, és arról, miként terjednek el nálunk is a nyugati civilizációra jellemző iratlan érintkezési szabályok. [...] A lapunknak nyilatkozó szakember szerint tulajdonképpen történt egy visszalépés a kis közösségek kapcsolattartásában, továbbá fontos tényező a 21. századot jellemző individualizáció, illetve az egocentrizmus, mely az egyén saját érdekeinek előtérbe helyezését jelenti a közösségi érdekekkel szemben. [...] A Szintén fontos kiemelni, hogy régen nem volt

közösségi média sem, az emberek szabadidejét nem az töltötte ki, hogy a telefonjukat nyomkodták...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Horváth Emőke, patológus, egyetemi tanár

Horváth Emőke marosvásárhelyi patológus szakorvos, 23 éve oktatja, képezi a jövő orvos nemzedékét. Számos kutatásban vesz részt, és több tucat nemzetközi publikáció szerzője vagy társszerzője. Talán nem véletlenül, oktatói pályája során megnőtt a szakterületként patológiát választó orvosnők aránya. [...] Több évtizedes tapasztalattal a háta mögött, Emőke azt vallja, a patológia tökéletesen megfelel a nőknek: sok kutakodást, nagy asszociációs képességet és fantáziát is igényel. [...] Az sem elhanyagolható, hogy nincs állandó éjjeli ügyelet, ami a családtervezés szempontjából nagy előny. [...] Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészet Egyetemen a Patológia Tanszéken két gyakornokra volt szükség, ezért az egyik állást megpályáztam...” Forrás: Noileg.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Benczédi Anna, illusztrátor

Ő az egyik alkotója az első magyar és román nyelven is kiadott képregény sorozatnak, amelynek induló kötete, a Vízitündér elnyerte a Magyar Képregény Szövetség díját. [...] Benczédi Anna kolozsvári illusztrátorral, képregény alkotóval beszélgettünk, többek között arról is, hogy milyen volt Benczédi Sándor unokájaként művészi pályára lépni. [...] A Vízitündér világa közép-kelet-európai mesevilágból születik, sok elemet meg lehet találni a magyar, a román vagy más környékbeli népek meséiben. Valóban érdekes, hogy magyarul és románul is megjelent képregényt azt hiszem, csak mi adtunk ki. [...] Persze mindez stilizált, szóval nem kimondottan felismerhető és nem feltétlenül helytálló néprajzilag, de valamilyen szinten, diszkréten használtam népi elemeket...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Kritika: Kovács Dominik – Kovács Viktor: Jégtorta a Tamási Áron Színház előadásában

A Kovács ikrek darabja, a Jégtorta, a Tamási Áron Színház társulatának előadásában olyan, mint egy látlelet. Látlelet a rosszul kifejezett, rosszul megélt szeretetről. A lélek lassú eljegesedéséről. Arról, ahogyan nap mint nap bántjuk egymást. Arról, hogy a birtoklási vágyat hajlamosak vagyunk összetéveszteni a szeretettel. Hogy óriási energiákat fektetünk abba, hogy fenntartsuk annak a látszatát, hogy nálunk minden a legnagyobb rendben van. [...] A Szilvay Máté rendezte Jégtorta nem kényelmes történet, többször érezzük kínosan magunkat az élénk tárt helyzetektől, a nyelvezettől, a fura viszonyoktól...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Ismertető: Az erdélyi nemesség helyzete, a Castellum egyesület tevékenysége

Egy maroknyi nemesi származású erdélyi fiatal elhatározta, hogy folytatni fogják őseik értékmentő tevékenységét, mert nem a vagyon számít, hanem a hozzáállás. A Trianon utáni nemesség egyszerűen fojtogató helyzetben találta magát, az 1921-es földreform például maximum 100 hektár megművelhető földterületet hagyott az egyes családok birtokában. [...] De ekkor még sokan maradtak, és igyekeztek a nehézségek ellenére is boldogulni. Közvetlenül ezután jött a Groza-kormány 1945-os földreformja, majd [...] 1949. március 2-áról 3-ikára virradó éjszaka történt a nevezetes kitelepítés mely során 3000 családot hurcoltak el aznap éjjel a kommunista komisszárok. [...] A '90-es évek elején azonban egy bizonyos Papp László nagyenyedi plébános elkezdte felkeresni az egykori nemesek leszármazottait, tudta ugyanis, hogy újra kell szervezni, egységbe kell tömöríteni őket. [...] A fiatal nemesek hosszú távú tervei között szerepel ugyanakkor az Erdélyi Történelmi Családok Kutatóközpontjának beindítása...” Forrás: Foter.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

A hazai reformátusság száz évét felölelő könyvek felvidéki bemutatója Komáromban

Tavaly ünnepelte megalakulásának 100. évfordulóját a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház. A centenáriumi alkalmából megjelent hiánypótló könyvek felvidéki bemutatóját március 4-én a Calvin János Teológiai Akadémia komáromi könyvtárában közösen tartotta az SZRKE, a CJTA és a Selye János Egyetem Református Teológiai Karának XX. századi Egyháztörténelmi Kutatóműhelye. [...] Somogyi Alfréd, az SJE Református Teológiai Karának dékánja üdvözölte a helyi és távolabbról érkezett érdeklődőket, majd elmondta [...] a magyar nyelvű változatban 3 országban élő 24 szerző 29 fejezetben, 300 oldalon, mozaikszerűen egy-egy időszakot dolgozott fel. [...] Somogyi Alfréd, az MTA külső köztestületi tagjának munkáját szerkesztőként Búza Zsolt, Czinke Zsolt, Lévai Attila, Tömösközi Ferenc, Petheő Attila – akik valamennyien az MTA külső köztestületének tagjai – valamint Széles Jákob segítette. [...] A másik pedig A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház képes története – Fénnyel írott történetünk a lévai zsinattól a lévai zsinatig című képes kötet...” Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

Podcast: Csontváryról szóló filmet mutatnak be Losoncon

A híres festőművész, Csontváry Kosztka Tivadar életútját, életének tájainkhoz köthető hagyományait kutató Puntigán József helytörténésszel, a film egyik alkotójával Korpás Árpád beszélgetett a Pátria rádió Nappaliban című műsorában. Az interjú elején megemlékeztek a nemrégiben elhunyt Böszörményi István losonci tanárról, helytörténészről és művelődésszervezőről is...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: A pedagógusnap közeledtével a mentálhigiéné témájával foglalkozik a Katedra

Megjelent a Katedra folyóirat 7. lapszáma, mely a mentálhigiéné témáját járja körül, több szempontból is. [...] A témakört Fodor László, az MTA külső köztestületi tagjának Négy emlékezetes pedagógiai gondolat című tanulmánya – amelyben Henry Adams, Howard Gardner, Philip H. Coombs és Paul Valéry oktatásszervezésre vonatkozó „jóslatait” vetíti rá napjaink közoktatási valóságára – és Csicsay Alajos felvidéki magyar iskolatörténetről szóló sorozata egészíti ki. [...] A márciusi lapszámban mindemellett folytatjuk a környezetvédelmi neveléssel foglalkozó módszertani cikksorozatot...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Öt évvel ezelőtt indult el Esterházy János boldoggá avatási eljárásának folyamata

A 2019-ben elindított boldoggá avatási eljárás alkalmából, és Esterházy János születésének és halálának márciusi évfordulóira tiszteletére megemlékezésekre kerül sor a Felvidéken, Csehországban, Lengyelországban és az anyaországban. [...] A lengyelországi megemlékezésről a Felvidék.ma-nak Molnár Imre történész, Esterházy-kutató számolt be, aki a március hónap második napján Krakkóban emlékezett az öt évvel ezelőtt történt eseményre...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

DIASZPÓRA

Megtartotta éves közgyűlését a Hollandiai Magyar Szövetség

2024 február 17-én Amszterdamban megtartotta alapszabály-módosító éves közgyűlését a Hollandiai Magyar Szövetség. [...] Az immár 67 éves eredeti alapszabályunk már nem felelt meg az érvényes törvényi előírásoknak. Az új holland törvény 2021. július 1-én lépett érvénybe, ezért kellett lépniük. [...] A közgyűlésen 11 szervezet és 6 egyéni tag képviseltette magát. A közgyűlés tagjai megvitatták az új alapszabály tervezetét, a kérdésekre felvilágosítást adott az elnök és az első titkár...” Forrás: Hongarsefederatie.nl: [teljes cikk >](#)